

АРХІТЕКТУРА БУДІВЕЛЬ І СПОРУД

УДК 727.6

О. В. Бобровник

*Студент кафедри теорії архітектури
Київського національного університету
будівництва та архітектури (м. Київ)*

ПРИНЦИПИ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРИТУЛКІВ ДЛЯ ТВАРИН

Анотація: в статті розглядається питання про загострення проблеми безпритульності тварин. Головні заходи вирішення проблеми. Основні види притулків за типами та функціональністю. Створення нового притулку приватного типу з функцією обмеженого прийому.

Ключові слова: притулок для тварин, малоповерхова споруда, державний притулок, приватний притулок

Неконтрольоване розмноження тварин, кинуте небажане потомство і ін. призвело до появи проблеми безпритульності тварин та подальшого її загострення у міських екосистемах. Бродячі тварини пристосовуються до життя в місті, об'єднуються в зграї, які мають складну організацію. Вони знають, де можна поласувати: регулярно обходять двори, звалища, жебракують біля магазинів, їдалень. Актуальність статті обумовлюється тим, що існування безпритульних тварин є однією з важливих проблем міста і має несприятливі екологічні та соціальні наслідки. Бездомність викликає великі страждання і загибель тварин.

За даними ЗМІ на 2009 рік у Києві близько 30 тис. безпритульних собак, від їх нападів у 2008 році постраждали понад 3 тис. осіб. Основну роль у вирішенні проблеми безпритульних тварин повинен грати уряд, який зобов'язаний вводити комплекс господарсько-правових заходів, що не допускають надвиробництва тварин (собак і кішок). Ці заходи добре відомі і вже давно привели до вирішення даної проблеми в розвинених країнах.

Головні з цих заходів:

- обов'язкова реєстрація всіх собак і котів, які мають власників, з присвоєнням кожній тварині номера і ідентифікаційної позначки;

- диференційоване оподаткування власників кішок і собак, коли за стерилізовану тварину власник платить знижений в кілька разів податок, що стимулює більшість власників до стерилізації тварин;
- створення державних притулків, зобов'язаних приймати всіх без винятку собак і кішок від яких відмовляються власники тварин, так званих притулків "необмеженого прийому";
- обов'язковий "безповоротний відлов безпритульних тварин і поміщення їх у притулки "необмеженого прийому".

На сьогоднішній день притулки діляться по типам та функціональності.

За типом притулки поділяються на:

- **Державні** (муніципальні) притулки (служби контролю чисельності тварин) - ці притулки та програми контролю утримуються за рахунок коштів платників податків і плати користувачів послуг. Служби контролю чисельності тварин виконують функції практичного виконання нормативних актів і розпоряджень з контролю чисельності та утримання тварин, прийому і відлову зайвих (відмовних) і бродячих тварин, а також охорони здоров'я і благополуччя громадян, які проживають у певному районі шляхом зведення до мінімуму кількості тварин, що псують майно, що загрожують людям, що стають причиною дорожньо-транспортних пригод, що порушують спокій і поширюють хвороби.
- **Приватні притулки** (організації щодо гуманного поводження з тваринами, захисту тварин) - Більшість районів, міських і сільських, обслуговується одним або кількома такими місцевими організаціями (їх звичайні назви: Товариство з гуманного поводження з тваринами або Гуманне суспільство (the Humane Society), Ліга порятунку тварин (Animal Rescue League), Суспільство по запобіганню жорстокості у ставленні до тварин (the Society for the Prevention of Cruelty to Animals), а також використовуються інші іменування, які говорять про зоозахисний характер діяльності організації), як правило, це некомерційні, не обкладаються податками, благодійні організації, що існують на кошти, заповідані їм або на пожертви. Приватні організації, що приймають всіх тварин, що надходять до них, зобов'язані присипляти тварин, які не були затребувані за певний період. (Тобто містити притулки необмеженого прийому).
- **Приватна організація з державним контрактом** - Притулки третього типу належать приватним некомерційним організаціям, що мають контракт з муніципалітетом міста або округу (графства) на проведення робіт з контролю чисельності тварин і запровадження в

життя правил, що стосуються населення. Приватні організації отримують гроші з місцевої влади на утримання служби контролю чисельності тварин, хоча вони можуть також збирати приватні пожертвування для фінансування інших програм, таких як навчання гуманного поводження з тваринами і порятунок тварин. (Як правило, організації, що забезпечують муніципальні програми, зобов'язані утримувати притулок, допускає евтаназію незатребуваних тварин, тобто притулок необмеженого прийому).

За функціональністю притулки поділяють на:

- притулки обмеженого прийому;
- притулки необмеженого прийому.

Якщо притулок приймає для перетримки тварин, які надходять до нього від населення і служб відлову – то це притулок необмеженого прийому (англ. open - admission shelter).

Притулок обмеженого прийому (англ. limited - admission shelter) може відмовити в прийомі тварин.

Як правило, це функціональне розходження пов'язане з тим, що притулки обмеженого прийому ніколи не присипляють здорових і неагресивних тварин, а тримають їх протягом невизначеного часу (це пов'язано зазвичай з моральним вибором власників притулку, як правило, приватних осіб і громадських організацій). Притулки необмеженого прийому можуть присипляти здорових тварин, не прилаштованих на протязі певного часу, щоб забезпечити ротацію тварин у притулку і забезпечити постійну наявність вільних вольєрів (клітин) для перебування. Як правило, притулки необмеженого прийому є муніципальними або приватними або громадськими, але беруть участь у виконанні муніципальних програм регулювання безпритульних тварин. Притулок необмеженого прийому, який здійснює муніципальні програми, фактично може припинити присипання здорових тварин (тобто стати притулком «без умертвіння») тільки в тому випадку, коли приплив тварин відносно невеликий і для всіх вступників можна знайти власника. На практиці така ситуація складається в найбільш благополучних європейських країнах, наприклад, скандинавських або Німеччині, і насамперед - щодо собак. В таких країнах собаки викидаються на вулицю рідко, немає постійних субпопуляцій бездомних собак, і, отже, їх приплив у притулки незначний.

Мета полягає в створенні нового комплексу, який включатиме притулок приватного типу з функцією обмеженого прийому, також власну територію з майданчиком для вигулу і дресирування тварин, яка відкрита для відвідувань всіх охочих допомогти, або скористатися послугами. В даному комплексі

передбачене розташування готелю та цілодобової ветеринарної клініки, які надаватимуть послуги власникам домашніх тварин. Особливістю даного комплексу є реабілітаційний центр, де завдяки тваринам будуть надаватися реабілітаційні послуги.

Основні задачі при проектуванні комплексу:

- ✓ створення оптимальних умов мікроклімату, температурно-вологісного та вітрового режимів в межах об'єкта і на прилягаючих територіях;
- ✓ захист від транспортних та інших шумів, від вихлопних газів та пилу;
- ✓ функціональний зв'язок всього комплексу;
- ✓ створення сприятливого середовища для забезпечення оптимальної життєдіяльності тварин;
- ✓ забезпечення зв'язку внутрішнього простору будівлі з оточуючим середовищем;
- ✓ формування архітектурно-художнього образу комплексу.

Список використаної літератури

1. Кэрол Мултон, Филлис Райт, Кахрин Райнди. Роль приютов в контроле перепроизводства домашних животных (Carol Moulton; Phyllis Wright; Kathryn Rindy, The role of animal shelters in controlling pet overpopulation . The Journal of the American Veterinary Medical Association (JAVMA), Vol. 198, No. 7, April, 1991; P. 1172 - 1176)
2. http://www.animal-home.org/proekt_priyuta/
3. <http://www.1tv.ru/news/world/269933>
4. <http://www.animalsprotectiontribune.ru/Kommentmir.html>
5. <http://liamag.blogspot.com/2014/02/palm-springs-care-facility.html>

Аннотация

В статье рассматривается вопрос об обострении проблемы беспризорности животных. Главные способы решения проблемы. Основные виды приютов по типу и функциональности. Создание нового приюта частного типа с функцией ограниченного приема.

Ключевые слова: приют для животных, малоэтажная постройка, государственный приют, частный приют.

Annotation

The article discusses the growing problem of homeless animals. The main methods for solving problems. The main species of shelters by type and functionality. Create a new shelter type of private function limited reception.

Keywords: animal shelter, low-rise building, public shelter, private shelter.